

Π.Ε.Ν.Ε.Λ.Φ.Α.
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
Αριθμός Σωματείου: 19520
Έλλησ 3, 15232, Χαλάνδρι
Α.Φ.Μ. 997356224, Δ.Ο.Υ. Χαλανδρίου
ΤΗΛ.: 210 6755725
EMAIL: penelfa2@gmail.com
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ: <http://www.penelfa.gr>

Αθήνα, 16.11.2015
Αριθμός πρωτ: 49

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος: Τριπόδης Νικόλαος 6972356658
Αντιπρόεδρος: Βούξινου Ανδριανή 6932796434
Γραμματέας: Γρυπάρης Ιωάννης 6944326657
Ειδικός Γραμματέας: Μαύρου Κυριακή 6977746346
Ταμίας: Παπαδόπουλος Κωνσταντίνος 6946003069
Μέλος: Γκαβέρα Νικολέττα 6977292396
Μέλος: Κατσαγκόλης Αθανάσιος 6977232766
Μέλος: Αγαλιανού Ολυμπία 6944101505
Μέλος: Καρούζος Χρύσανθος 6944373110
Μέλος: Καράκος Νικόλαος 6977086907
Μέλος: Κουγιαυιτζής Κωνσταντίνος 6932300610

Προς:

Υπουργό Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων
Συνήγορο του Πολίτη

Κοιν:

Γενικό Γραμματέα Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων
Γενική Διεύθυνση Σπουδών Πρωτοβάθμιας & Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
Διεύθυνση Φυσικής Αγωγής
Περιφερειακές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης
Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Θέμα: Η Φυσική Αγωγή διδάσκεται ΜΟΝΟ από εκπαιδευτικούς Φυσικής Αγωγής.

Κύριε Υπουργέ Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων,

Η Διεύθυνση Σπουδών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας έστειλε τον προγραμματισμό εκπαιδευτικού έργου σχολικού έτους 2015-16, με την υπ' αριθμό Φ.12 /1039/137119/Δ1/03-09-2015 εγκύκλιο προς τις Περιφερειακές Διευθύνσεις, Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, με εσωτερική διανομή και στη Διεύθυνση Φυσικής Αγωγής του Υ.Π.Δ.Β.Μ.Θ. Στη σελίδα 8, κεφάλαιο *Διδασκαλία μαθημάτων αναφέρεται: Η Φυσική Αγωγή διδάσκεται από εκπαιδευτικούς της αντίστοιχης ειδικότητας. Λόγω της εξειδίκευσης του διδακτικού αντικείμενου να καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για την κάλυψη των αναγκών του μαθήματος. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις (π.χ. ολιγοθέσια σχολεία) και εφόσον δεν υπάρχουν διαθέσιμοι εκπαιδευτικοί ΠΕ 11, τότε και μόνο τότε είναι δυνατή η διδασκαλία του μαθήματος από εκπαιδευτικούς ΠΕ 70.*

Στο πλαίσιο της ερευνητικής εργασίας των Σχολικών Συμβουλων Φυσικής Αγωγής Β' Αθήνας κ. Νίκος Τριπόδης, και Α' Αθήνας κα Ανδριανή Βούξινου, που πραγματοποίησαν στα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών των Παιδαγωγικών Τμημάτων Δημοτικής Εκπαίδευσης της Ελλάδας το 2012, κατέγραψαν ότι:

- Το μάθημα της Φυσικής Αγωγής δεν συμπεριλαμβάνεται στα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών των Παιδαγωγικών Τμημάτων Δημοτικής Εκπαίδευσης (1) του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, (2) του Πανεπιστημίου Αιγαίου, (3) του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, (4) του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, (5) του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας και (6) του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
- Το μάθημα της Φυσικής Αγωγής περιλαμβάνεται στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Κρήτης, αλλά δεν διδάσκεται στους φοιτητές επειδή δεν υπηρετεί στο Τμήμα διδάσκων για να το διδάξει.
- Το μάθημα της Φυσικής Αγωγής διδάσκεται 3 ώρες στο Α' εξάμηνο και το μάθημα Φυσική Αγωγή - Πρώτες Βοήθειες 3 ώρες στο Β' εξάμηνο του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης.
- Στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο της Φυσικής Αγωγής διδάσκονται τα κάτωθι μαθήματα: α) Δημιουργική Μέθοδος Ρυθμός και θεατρικό παιχνίδι, 3 ώρες στο Α' εξάμηνο, β) Σύγχρονος χορός, 3 ώρες στο Β' εξάμηνο, γ) Ρυθμός και χορός στην εκπαίδευση, 1 ώρα στο Γ' εξάμηνο, δ) Το παιχνίδι στη Φυσική Αγωγή, 3 ώρες στο ΣΤ' εξάμηνο και ε) Βιωματική κινησιολογία, 3 ώρες στο Ζ' εξάμηνο.

Μέχρι το 1983 η διδασκαλία της Φυσικής Αγωγής στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση γινόταν αποκλειστικά από τους δασκάλους. Η ανάγκη, όμως, για αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και η επάρκεια και η καταλληλότητα του εκπαιδευτικού προσωπικού οδήγησε με το νόμο 1566/85, Άρθρο 4, Παράγραφος 12, στην είσοδο των εκπαιδευτικών Φυσικής Αγωγής στα δημοτικά σχολεία. Το 1987 άρχισε η πιλοτική λειτουργία των Σχολείων Δοκιμαστικής Εφαρμογής Νέων Προγραμμάτων, στα οποία η Φυσική Αγωγή διδασκόταν από εκπαιδευτικούς Φυσικής Αγωγής και το 1999 ολοκληρώθηκε ο σχεδιασμός με τη δημιουργία οργανικών θέσεων εκπαιδευτικών Φυσικής Αγωγής σε όλες τις τάξεις του Δημοτικού Σχολείου.

“Η Φυσική Αγωγή και ο Αθλητισμός αποτελεί ένα ουσιαστικό στοιχείο αγωγής για όλη μας τη ζωή μέσα στο εκπαιδευτικό σύστημα, (άρθρο 2, Διεθνής Καταστατικός Χάρτης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, UNESCO, 1978).”

“Η διδασκαλία, η προπόνηση και η διοίκηση στη Φυσική Αγωγή και τον Αθλητισμό πρέπει να ασκείται από ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό, (άρθρο 4, Διεθνής Καταστατικός Χάρτης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, UNESCO, 1978).”

“Η φυσική αγωγή είναι το μόνο σχολικό μάθημα που στόχο έχει να προετοιμάσει τα παιδιά για έναν υγιή τρόπο ζωής και επικεντρώνεται στη συνολική τους σωματική και διανοητική ανάπτυξη, εμφυσώντας επίσης σημαντικές κοινωνικές αξίες όπως η δικαιοσύνη, η αυτοπειθαρχία, η αλληλεγγύη, το πνεύμα ομαδικότητας, η ανεκτικότητα και το ευ αγωνίζεσθαι, (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 2007).”

Δυστυχώς πολλές Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης της χώρας έδωσαν το δικαίωμα διδασκαλίας του μαθήματος της φυσικής αγωγής και σε δασκάλους.

Η διδασκαλία της φυσικής αγωγής από εκπαιδευτικούς Δημοτικής Εκπαίδευσης στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση (που όπως προκύπτει από την έρευνά μας, δεν έχουν διδαχθεί ή έχουν έλθει αποσπασματικά σε επαφή με το αντικείμενο της φυσικής αγωγής), θέτει σε κίνδυνο την σωματική ακεραιότητα και υγεία του μαθητή και δεν εστιάζει στη γνωστική, συναισθηματική και ψυχοκινητική ανάπτυξη του.

Παρακαλούμε με βάση τα ανωτέρω επιστημονικά και παιδαγωγικά στοιχεία να εξετάσετε το εκπαιδευτικό αυτό θέμα.

Για το Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος

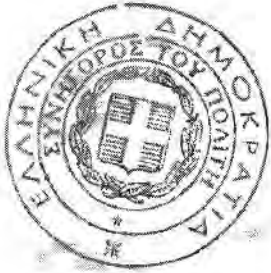
Δρ Νικόλαος Τριπόδης

Ο Γενικός Γραμματέας

Ιωάννης Γρυπάρης

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Αθήνα, 28 Απριλίου 2016

Αριθμ. Πρωτ.: 209663/16727/2016

Πληροφορίες: Στ. Παπαδημητρίου, Δ. Αγγελάκη

Τηλ.: 2131306 816, 2131306763

Γραφείο Υπουργού Παιδείας Έρευνας και
Θρησκευμάτων,
κ. Νίκου Φώλη
Α. Παπανδρέου 37
15180 Μαρούσι

Αξιότιμοι κύριοι,

Ο Συνήγορος του Πολίτη δέχθηκε την υπ.αρ.209663/18.11.2015 αναφορά της Πανελληνίας Ένωσης Εκπαιδευτικών Διευθυντών Φυσικής Αγωγής (Π.Ε.Ν.Ε.Λ.Φ.Α.) με την οποία θέτουν σε γνώση της Αρχής το γεγονός ότι σε πολλές Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης δίδεται το δικαίωμα διδασκαλίας του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής σε εκπαιδευτικούς κλάδου ΠΕ70-Δασκάλων, ελλείψει καθηγητών κλάδου ΠΕ11-Φυσικής Αγωγής.

Περαιτέρω, κοινοποιούν την υπ.αρ.48/16.11.2015 επιστολή που έχουν απευθύνει προς το Υπουργείο Παιδείας με την οποία εκθέτουν αναλυτικά το αίτημά τους στηριζόμενοι σε επιστημονικές έρευνες.

Ο Συνήγορος του Πολίτη σάς διαβιβάζει την επιστολή που ήδη έχετε παραλάβει από τους ενδιαφερόμενους και παρακαλεί όπως, ενόψει του γενικότερου σχεδιασμού εκπαιδευτικής πολιτικής του Υπουργείου, και ειδικότερα διορισμών και προσλήψεων για το σχολικό έτος 2016-2017, μελετήσετε αυτήν και αποφανθείτε για τα αιτήματα των ενδιαφερόμενων, λαμβάνοντας πρωτίστως υπόψη τα κατοχυρωμένα δικαιώματα των παιδιών μαθητών.

Ως γνωστόν, η φυσική αγωγή αναγνωρίζεται ως ένας από τους κύριους σκοπούς της εκπαίδευσης (άρθρο 16 Συντάγματος, άρθρο 1 ν. 1566/1986), η οποία πρέπει να αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στην πληρέστερη δυνατή ανάπτυξη των σωματικών και πνευματικών ικανοτήτων του παιδιού (άρθρο 29 Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, ν. 2101/1992). Ειδικότερα για το ζήτημα που μας απασχολεί, επισημαίνεται το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 13^{ης} Νοεμβρίου 2007 «Ο ρόλος του αθλητισμού στην εκπαίδευση», το οποίο λαμβάνοντας υπόψη ότι «η φυσική αγωγή είναι το μόνο σχολικό μάθημα που στόχο έχει να προετοιμάσει τα παιδιά για έναν υγιή τρόπο ζωής και επικεντρώνεται στη συνολική τους σωματική και διανοητική ανάπτυξη, εμφυσώντας επίσης σημαντικές κοινωνικές αξίες όπως η δικαιοσύνη, η αυτοπειθαρχία, η αλληλεγγύη, το πνεύμα ομαδικότητας, η ανεκτικότητα και το ευ αγωνίζεσθαι», καλεί τα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων, να εξασφαλίσουν τη μέγιστη δυνατή περιληψη του μαθήματος της φυσικής αγωγής στο ωρολόγιο σχολικό πρόγραμμα και να διασφαλίσουν τη διδασκαλία του σε όλες τις βαθμίδες από ειδικευμένους καθηγητές φυσικής αγωγής (παρ. 21).

Είναι προφανές ότι η διδασκαλία του εν λόγω μαθήματος από δασκάλους και όχι γυμναστές δεν διασφαλίζει τη σωστή διεξαγωγή του και έχει ως συνέπεια την υποβάθμισή του, ενώ παράλληλα συνιστά άνιση μεταχείριση ανάμεσα στους μαθητές των σχολίων τα σχολεία διαθέτουν εκπαιδευτικούς φυσικής αγωγής και σε όσους δεν το διδάσκονται με τον κατάλληλο και προβλεπόμενο τρόπο. Επιπλέον, από τη διερεύνηση σχετικών υποθέσεων ο Συνήγορος έχει διαπιστώσει ότι η έλλειψη εκπαιδευτικών ειδικοτήτων παρατηρείται συχνά σε

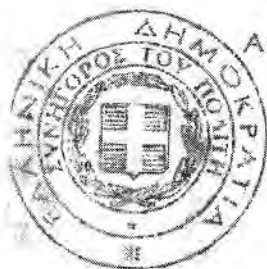

απομακρυσμένες περιοχές, όπου τα παιδιά έχουν ήδη περιορισμένη πρόσβαση σε αθλητικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες, γεγονός που συνιστά πολλαπλή παραβίαση δικαιωμάτων τους.

Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο της άσκησης της αποστολής του για την προστασία και προαγωγή των δικαιωμάτων του παιδιού, έχει θέσει επανειλημμένως υπόψη του Υπουργείου Παιδείας και επισημαίνει με την ευκαιρία αυτή εκ νέου την ανάγκη μεγαλύτερης έμφασης στην προαγωγή των ομαδικών δραστηριοτήτων στα σχολεία, την αναβάθμιση του μαθήματος της φυσικής αγωγής και την αποτελεσματικότερη ενσωμάτωσή του στη ζωή των μαθητών, παράλληλα με την ενίσχυση προαιρετικών αθλητικών σχολικών δραστηριοτήτων, δεδομένου των τεκμηριωμένων πολλαπλών οφελών της τακτικής φυσικής δραστηριότητας στη σωματική και ψυχική υγεία και την ψυχοκοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη, ειδικά στην παιδική και εφηβική ηλικία. Η ανάγκη αυτή καθίσταται ακόμη πιο επιτακτική στην παρούσα συγκυρία και λαμβάνοντας υπόψη τα σύγχρονα δεδομένα της ζωής των μαθητών (περιορισμένη πρόσβαση σε δωρεάν εξωσχολικές αθλητικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες στην κοινότητα, ένταση, ανασφάλεια, αποξένωση, επιθετικότητα κ.ά.) για την προώθηση και καλλιέργεια του ομαδικού πνεύματος, της επικοινωνίας, της κοινωνικοποίησης, της συμμετοχής, του σεβασμού, της εμπιστοσύνης, της αλληλεγγύης και της συνεργασίας, στοιχεία απαραίτητα για την εύρυθμη και δημοκρατική λειτουργία του σχολείου, την προσωπικότητα και τη ζωή των μαθητών.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συνεργασία σας.

Με τιμή,

Ακριβές Αντίγραφο

Αρτοπούλου Σουσάνα

Γιώργος Μόσχος
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Αθήνα, 15 Ιουνίου 2016
Αριθμ. Πρωτ.: 209663/22365/2016
Πληροφορίες: Δ. Αγγελάκη, τηλ.:2131306763

Προς
Π.Ε.Ν.Ε.Λ.Φ.Α. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΦΥΣΙΚΗΣ
ΑΓΩΓΗΣ
Υπόψη
Προέδρου, κ. Νικολάου Τριπόδη
Γενικού Γραμματέα, κ. Ιωάννη Γρυπάρη
Έλλης 3
15232 Χαλάνδρι

Αγαπητοί κύριοι Τριπόδη και Γρυπάρη,

Σχετικά με την υπ.αρ.209663/18.11.2015 αναφορά που υποβάλατε, με την ιδιότητά σας του Προέδρου και του Γενικού Γραμματέα αντίστοιχα της Π.Ε.Ν.Ε.Λ.Φ.Α, στο Συνήγορο του Πολίτη θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε για τα εξής:

Με την αναφορά σας θέσατε σε γνώση της Αρχής το γεγονός ότι σε πολλές Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης δίδεται το δικαίωμα διδασκαλίας του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής σε εκπαιδευτικούς κλάδου ΠΕ70-Δασκάλων, ελλείπει καθηγητών κλάδου ΠΕ11-Φυσικής Αγωγής.

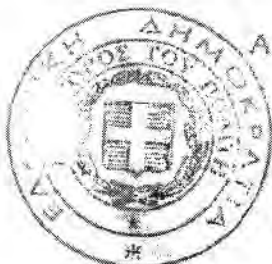
Επιπλέον, κοινοποιήσατε στην Αρχή την υπ.αρ.48/16.11.2015 επιστολή που είχατε απευθύνει προς το Υπουργείο Παιδείας με την οποία εκθέτατε αναλυτικά το αίτημά σας στηριζόμενοι σε επιστημονικές έρευνες.

Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, με το υπ.αρ.209663/16727/8.4.2016 έγγραφο, αντίγραφο του οποίου επισυνάπτουμε, διαβίβασε την επιστολή σας στο Υπουργείο Παιδείας προκειμένου να μελετήσει και αποφανθεί επί αυτής ενόψει των διορισμών σχολικού έτους 2016-2017.

Στο σημείο αυτό θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε ότι η οποιαδήποτε απόφαση του Υπουργού Παιδείας σχετικά με προσλήψεις και διορισμούς (ειδικότητες, αριθμός διοριζόμενων/προσλαμβανόμενων εκπαιδευτικών κλπ.) αποτελεί πράξη που ανάγεται στη διαχείριση της πολιτικής λειτουργίας, ως εκ τούτου κάθε σχετικός έλεγχος εκφεύγει των αρμοδιοτήτων του Συνηγόρου του Πολίτη (άρθρ.3, Ν 3094/2003).

Κατόπιν τούτου θεωρούμε ότι στο σημείο αυτό ολοκληρώνεται η έρευνα και διαμεσολάβηση της Αρχής σχετικά με την αναφορά σας.

Τέλος, επιθυμούμε να σας διαβεβαιώσουμε ότι παραμένουμε πάντα, μέσα στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων μας, στη διάθεσή σας.

Ακριβές Αντίγραφο

Αρτοπούλου Σουσάνα

Με εκτίμηση,

Γιώργος Μόσχος
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη